

Co dalej?

Uchwalenie Konstytucji to dopiero akt pierwszy Zmiana ustroju wymaga dalszych trzech ustaw

Po ostatecznym załatwieniu sprawy nowej Konstytucji na gruncie parlamentu powstaje pytanie: jakie będą dalsze kroki zmiany ustroju i jakie z niej wynikną konsekwencje?

Wejście w życie nowej Konstytucji

Po podpisaniu przez p. Prezydenta Rzplitej i ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Konstytucja z 23 marca 1935 wejdzie w życie z dniem ogłoszenia, a więc natychmiast. Ale będzie to w znacznej części zmiana sytuacji o charakterze narazie jedynie teoretycznym. W całej pełni i odrazu zacząć obowiązować te postanowienia nowej Konstytucji, które nie wymagają żadnych przepisów wykonawczych, a więc np. artykuły rozszerzające uprawnienia Prezydenta, ograniczające nietykalność poselską i t. p. Inne wymagające będą dopiero wydania specjalnych ustaw, bez których nie da się urzeczywistnić zmian wprowadzonych przez nową Konstytucję.

Ordynacja wyborcza

Chodzi tu w pierwszej linii o trzy ustawy, a mianowicie o nową ordynację wyborczą do Sejmu i do Senatu oraz o ustawę określającą szczegółowo sposób wybierania Prezydenta, a więc zarówno regulamin Zgromadzenia Elektorów, jako też przepisy o głosowaniu plebiscytowym.

W kwestii ordynacji wyborczej istnieje w łonie obozu rządowego najzupełniejszy chaos poglądów. Wysunięto cały szereg odmiennych projektów, między którymi dotąd nie zapadła ostateczna decyzja. W gruncie rzeczy jednak różnica zdań sprowadza się do dwóch zasadniczych kierunków.

Radykali

Jeden głosi hasło „drugiego przewrotu”, a więc kontynuowania obecnie rewolucji majowej; wyciągnięcia natychmiast z nowej Konstytucji wszelkich konsekwencji, do jakich daje ona pole. W myśli tego poglądu powinno jaknajprędzej nastąpić rozwiązanie obecnych ciał ustawodawczych i wprowadzenie drogą dekretu nowych ordynacji wyborczych, któreby zamknęły zupełnie dostęp do życia politycznego wszelkim partiom, poczem nastąpiłyby jaknajprędzej nowe wybory.

I ewolucjoniści

Zwolennicy jednak tych haseł znajdują się podobno w mniejszości, a wśród czynników miarodajnych przewagę mają opinie, wypowiadające się za dalszym przekształcaniem naszego życia w drodze stopniowej ewolucji. W opinjach tych nie jest wykluczana i ta ewentualność, że nowe ordynacje zostałyby wprowadzone nie w formie rozporządzeń Prezydenta ale jako zwykłe ustawy, uchwalone przez Sejm i Senat, któreby w tym celu (oraz dla załatwienia ustawy o wyborze Prezydenta) zostałyby zwolane na wiosnę na sesję nadzwyczajną. Mimo bowiem zmiany Konstytucji dotychczasowe izby ustawodawcze istnieją automatycznie tak długo, dopóki na ich miejsce nie wejdą izby nowe.

Nowa sesja?

Nie jest zatem wykluczone, że parlament odbędzie jeszcze jedną, tym razem krótką, sesję dla załatwienia tych spraw. Decyzja, jaką wybrać drogę formalną, dotąd nie zapadła, gdyż nie rozstrzygnięto jeszcze sprawy o wiele ważniejszej: na jakich zasada-

dach oprzeć projekt nowej ordynacji wyborczej? Przedewszystkiem chodzi o ordynację sejmową.

Dwa bieguny

Jak już donosiliśmy o tem w swoim czasie, ścierają się pod tym względem rozmaite koncepcje. Na jednym biegunie stoją ci, którzy chcieliby zatrzymać jako podstawę dotychczasową ordynację wyborczą, przystosowując ją tylko do nowej Konstytucji ze względu na zniesienie proporcjonalności i przeprowadzając pewne zmiany w rozgraniczeniu okręgów. Biegun zaś przeciwny reprezentują zwolennicy oparcia nowej ordynacji na zasadzie korporacyjnej.

Chodziłoby tu o uniemożliwienie stronnictwom politycznym wystawiania kandydatur, a więc o wyłonienie kandydatur przez izby zawodowe (przemysłowo-handlowe, rzemieślnicze i t. p.), poczem wyborcy mieliby z list obejmujących potrójną ilość kandydatów skreślać dwie trzecie — pozostała trzecia część byłaby automatycznie wybrana. Obok koncepcji zawodowej istnieje także projekt powierzenia wyznaczania kandydatur samorządom (rady miejskie i sejmiki), lub też wprowadzenia systemu mieszanego (samorządy terytorjalne i gospodarcze łącznie), albo wreszcie powołanie do tego celu specjalnych „komisji obywatelskich”.

Droga do kompromisu

Istnieją jednak i inne pomysły, oparte na wzorach ordynacji wyborczych państw obcych, które poddane zostały ostatnio gruntownym studiom dla zorientowania się, co z nich można by przeszerścić na grunt polski. Ponieważ zaś obok Sejmu pozostaje jeszcze i Senat, co do którego Konstytucja nie wogóle pod względem składu nie przesadza, pozostawiając białą niezapisaną kartę, więc jest rzeczą bardzo możliwą, że nastąpi pogodzenie z sobą rozbieżnych kierunków w ten sposób, że do jednego z izb ustawodawczych zastosowany zostanie system korporacyjny, do drugiej zaś inny.

Zanim te rozbieżności zostaną rozstrzygnięte, upłynie jeszcze nieco czasu. Decyzja bowiem ostateczna w sprawie tak istotnej dla dalszego kształtowania się naszego życia politycznego spoczywa niepodzielnie w ręku marsz. Piłsudskiego, któremu po ostatecznym sformułowaniu konkretnych propozycji ma być cała ta sprawa przedstawiona na specjalnej konferencji z udziałem b. premierów. Na konferencji tej zostanie też rozwiązane zagadnienie formalne (czy ordynację przedkładać parlamentowi, czy też wprowadzić je w życie w formie dekretów), a zarazem będzie ustalony termin rozwiązania obecnego Sejmu i Senatu oraz rozpisania nowych wyborów.

Na Zamku

Kwestja zmiany na stanowisku Prezydenta Rzplitej schodzi chwilowo na plan dalszy. Zmiana Konstytucji nie pociąga bowiem automatycznie za sobą ustąpienia głowy państwa i decyzja, czy i kiedy to nastąpi, zależy tylko od samego p. Prezydenta. Jeśli Prezydent Mościcki miał ustępować, to w każdym razie dopiero po zebraniu się nowych izb ustawodawczych. Wobec tego zaś także za równo wyłonienie przez Sejm i Senat Zgromadzenia Elektorów, jak i unormowanie w szczegółach sposobu wyboru Prezydenta, nie przedstawiają sprawy tak pilnej i mogą być odłożone na później — jeśliby utrzymała się opinia, że nie byłoby rzeczą wskazaną normowanie tych kwestyj drogą zwykłego dekretu Prezydenta.

Inne zmiany

Również charakter mniej zasadniczy ma dostosowanie naszego życia do nowej Konstytucji na innych dziedzinach. Co do organizacji Rządu, to należy ona obecnie wyłącznie od Prezydenta (parlament nie może się do tych spraw mieszać) i może być realizowana każdej chwili. Tak samo charakter mniej pilny ma dostosowanie formalne rozmaitych ustaw obecnych do nowej Konstytucji oraz wyzyskanie tych możliwości dal-

szych zmian ustawodawczych, jakie otwiera nowa Konstytucja pod tym względem. Posiadając bowiem nieograniczone pełnomocnictwa ustawodawcze, Rząd będzie mógł w miarę potrzeby wszystkie dekryty, jakie zależnie od dalszego rozwoju sytuacji uważać będzie za wskazane, realizować drogą dekretów.

Ministrowie angielscy w Berlinie

Min. Simon nie ma złudzeń co do wyników

BERLIN, 25.3. (PAT). — Już od wczesnych godzin popołudniowych przedstawiało lotnisko Tempelhof pod Berlinem niezwykle widok. Powoli zbierały się tysiączne tłumy u wejścia do lotniska. Koło godz. 17-ej zaczęły nadjeżdżać samochody, wiozące urzędowych przedstawicieli niemieckich i angielskich.

Punktualnie o godzinie 17.30 wylądował specjalny samolot linii lotniczych Imperjum Brytyjskiego. Pierwszy wysiadł z samolotu min. Simon, witając się z ministrem Spraw Zagranicznych Kzeszy, ambasadorem angielskim oraz otaczającymi panami. Następnie wysiadł min. Eden. Publiczność zgromadziła w otoczeniu gościom angielskim eutuzjastyczną owację.

Ażeby nie drażnić Anglików

PARYŻ, 25.3. (PAT). — Korespondent berliński Havasa donosi, iż niemieckie koła wojskowe, które miały niezwłocznie ogłosić szereg rozporządzeń wykonawczych do ustawy z dnia 16 marca o powszechnej służbie wojskowej, nie uczyniły dotąd nic w tym kierunku, a to bezwzględnie dlatego, aby pozostawić pewne możliwości dzisiejszym rozmowom berlińskim. Wszystkie sprawy pozostawiono umyślnie w zawieszeniu. Prasa niemiecka — podkreśla ko-

Teror wyborczy w Gdańsku

Przebrane po cywilnemu bojówki hitlerowskie kastetami rozpędziły wiec socjalistyczny

GDANSK, 24.3. (PAT). W sobotę wieczorem stronnictwo socjalistyczne zwołało zebranie przedwyborcze w lokalu „Wiktorja Garden” w Sopocie. Gdy publiczność zebrała się na sali, niewykryci dotąd sprawcy wrzucili przez okno flaszkę z gazem łzawiącym. Wkrótce potem wskutek przecięcia przewodu elektrycznego, zgasło światło w całym lokalu, tak, że uczestnicy zmuszeni byli opuścić salę i wyjść na ulicę. Tam ustawione były bojówki rekrutujące się prze-

ważnie z ubranych po cywilnemu szturmowców. Bojownicy rzucili się na kastetami na socjalistów, goniąc ich w stronę dworca kolejowego i bijąc, przyczem 7 socjalistów odniosło poważne rany. Interwencja policji była wyrażnie zbyt słaba, aby zapobiec zajeściom.

Przecięcie przewodu spowodowało dłuższą przerwę w dopływie prądu elektrycznego na dworcu oraz — miocie.

Bez złudzeń

LONDYN, 25.3. (PAT). Przed odlotem do Berlina minister Spr-

Zagranicznych Simon oświadczył na lotnisku w Croydon, iż nie spodziewa się natychmiastowych wyników swej wizyty w Berlinie, której celem jest osiągnięcie „po koju na ziemi i dobrej woli wśród ludzi”.

Ministrowie angielscy w Berlinie

konferują z kanclerzem Hitlerem

BERLIN, 25. 3. (PAT). Dziś o godz. 10.15 rozpoczęły się rozmowy polityczne między przedstawicielami Anglii min. Simonem, lordem pieczęci prywatnej Edenem i ambasadorem Phippem oraz kanclerzem Hitlerem, ministrem spraw zagranicznych Neurathem i pełnomocnikiem kancle-

rza do spraw rozbrojeniowych von Ribbentropem. Rozmowy te po krótkiej przerwie obiadowej toczyć się będą dalej popołudniu.

Nie brak w Londynie

Złudzeń pokojowych

LONDYN, 25. 3. (PAT). „Times” zamieszcza artykuł na temat wizyty w Berlinie, którą nazywa „misją dziejową”. „Times” zwraca uwagę, że Francja i Włochy uważały za konieczne uzyskać w przededniu wizyty zapewnienia co do jej celów. Długotrwała współpraca Wielkiej Brytanji z Francją w latach powojennych — pisze dziennik — powinna dostatecznie przekonać Francję, że decyzja rządu brytyjskiego, dotycząca wizyty w Berlinie, nie posiadała żadnych ciemnych i egoistycznych celów. „Times” podkreśla sarkastycznie, iż należy pozwolić W. Brytanji na prowadzenie własnej polityki bez tłumaczenia i usprawiedliwienia się z każdego kroku.

„Times” zastrzega się aby spotkanie w Stresie, o ile tylko rezultaty wizyty berlińskiej nie będą nieoczekiwanem rozczarowaniem, nie przybrało charakteru „anty-niemieckiego conclave” tembardziej, że — zdaniem „Times’a” — celem Stresy jest zwołanie innej

konferencji z udziałem Niemiec, Rosji i Polski.

Wyraża wkońcu nadzieję, że Niemcy, zgłaszając gotowość współdziałania w organizacji pokoju, uznają konieczność szanowania wiążącego charakteru umów i konwencji.

Oczekiwanie, że Niemcy zgodzą się absolutnie na każdy szczegół obecnie istniejącego w Europie stanu rzeczy, byłoby oszukiwaniem samego siebie. Wyraźnie Niemcy będą w stanie przekonać swoich angielskich gości, że zwiększona armja naprawdę ma na celu zapewnienie mu równoprawnienia i równości w rokowaniach z innymi krajami, a nie będzie ćwiczona dla celów napaści, wówczas Europa stanie może u progu nowej ery, w której zmiany mają być dokonywane bez zastosowania przemocy.

Dopiero w końcu kwietnia

Uda się Laval do Moskwy

PARYŻ, 25. 3. (PAT). W do-rze poinformowanych kołach politycznych przypuszczają, iż minister spraw zagranicznych Laval uda się do Moskwy w końcu kwietnia, zebraniu Rady Ligi Na-

rodów. Przygotowania do tego zebrania oraz do konferencji w Stresie będą poprzedzone przez ożywioną działalność dyplomatyczną, która będzie wymagała obecności Laval’a w Paryżu.

Zgon 113-letniej Polki

w Kanadzie

WINNIPEG, 25. 3. (PAT). Zmarła tu w 113-ym roku życia najstarsza Polka w Kanadzie, Antonina Przepiórkowska. Urodzona w Zielińcu (pow. porszewski) przybyła do Kanady jako 81 lat licząca staruszka, to jest

przed 32 laty. Wówczas miasteczko Rembrandt, gdzie zamieszkała jej rodzina, nie posiadało jeszcze połączenia kolejowego. Staruszka odległość 60 kilometrów od najbliższej stacji kolejowej odbyła pieszo. Przed 6-ciu laty oślepla.

Jakie żądania wysunie Hitler

w rozmowie sir John Simonem?

LONDYN, 25.3. (PAT). — Specjalny sprawozdawca „Daily Mail” Ward Price oświadcza na podsta-

wie informacji, uzyskanych od jednej z najbardziej wpływowych osobistości niemieckich, której nazwi-

Samolot bez obsługi

unosił się 9 i pół g. w powietrzu

LONDYN, 25.3. (tel. wł.) Jak donoszą z Oakland (Kalifornia), w dniu wczorajszym z tamtejszego lotniska wystartował samolot bez załogi, posiadający urządzenie do samoczynnego pilotażu. Maszyna leciała nad wybrzeżem oceanu Spokojnego i była kierowana z lotniska w Oakland zapomocą fal radiowych.

Równocześnie radiostacja, będąca na pokładzie samolotu, wysyłała u-

stawicznie sygnały, dzięki czemu każdej chwili można było określić położenie samolotu.

W pewnej chwili skierowano samolot nad morze; po 9 i półgodzinnym locie samolot wylądował gładko na macierzystym lotnisku. Podczas lotu nad oceanem, widziany był ze statku „Mariposta”, który wracał z wysp Hawajskich, w odległości 400 mil od wybrzeża.

Pożar hotelu w Chicago

6 osób zwęglonych, 57 rannych

Chicago, 25.3. (PAT). — W jednym z hoteli na przedmieściu Chicago wybuchł groźny pożar, w czasie którego 6 osób zostało zupełnie zwęglonych, a wiele odniosło rany. 17 ciężko rannych odwieziono do szpitala, a 40 udzielono pomocy na

miejsu. Katastrofa wydarzyła się nad ranem podczas zabawy. Palące się firanki i tapety spadły na 80 bawiących się gości, którzy w panice rzucili się do wyjścia.

Wzywamy stowarzyszenia społeczne do walki z barbarzyństwem!

Uniwersytetach w Warszawie, Krakowie, Lwowie i Wilnie katedr, bądź też docentur higieny pracy. Dotąd na polskich uczelniach nie ma podobnej katedry.

Wprowadzenie pańszczyzny w Niemczech?

**Równoległe z potężną armią zbrojną
Hitler tworzy drugą armię robotników rolnych**

BERLIN, w marcu (Korespondencja własna). Powstanie groźnej potęgi militarnej Niemiec, ukoronowane ustawą 16 marca o powszechnej służbie wojskowej, przysłania jaskrawością swych zjawisk wszelkie inne objawy, znamienne, które w normalnych warunkach nie minęłyby pewności bez szerszego echa.

Przed dwoma tygodniami w prasie niemieckiej pojawiła się krótka notatka o sytuacji rolnictwa, któremu w nadchodzącej kompanii może zabraknąć rąk do pracy. Notatka ta zapowiada równocześnie wydanie dekretu, który uregułuje ten problem.

Rzeczywiście w dniu 14 marca, t. j. na dwa dni przed wydaniem ustawy o powszechnej służbie wojskowej, Ministerstwo Wyżywienia i Rolnictwa wydało rozporządzenie skierowane do wszystkich rządów krajowych, władz, urzędów pośrednictwa pracy, a także do wszystkich właścicieli za kładow przemyślowych w całym państwie, regulujące sprawy najemnej na terenie Rzeszy.

Rozporządzenie zawiera cztery zasadnicze punkty, a rygory przewidziane w razie wykroczeń mówią o karze grzywny i więzienia i to zarówno w stosunku do pracodawcy, jak i łamiącego przepi-

sy pracobiorcy. Punkty te brzmią, jak następuje:

1. Najem sił roboczych w mieście (przemysłu, handlu, rękodziele) może się dokonywać tylko za pośrednictwem państwowych urzędów pracy.

2. Funkcjonariusze urzędów pracy otrzymują nieograniczone prawo kontroli stanu zatrudnienia i składu osobowego w każdym przedsięwzięciu w mieście.

3. Nowe siły robocze ze wsi nie mogą być odtąd zatrudniane w miastach, a ci pracobiorcy ze wsi, którzy przybyli do miasta w ciągu ostatnich 3 lat, mają być bezwzględnie podani do wiadomości odpowiedniego urzędu pracy, który będzie uprawniony skierować ich z powrotem na wieś.

4. Żadne przedsiębiorstwo w mieście nie może kontraktować nowej siły roboczej ze wsi, co dotyczy zarówno mężczyzn jak kobiet.

Powody tego rozporządzenia o zapewnieniu rąk roboczych na wsi niemieckiej wyjaśnia okólnik

w ten sposób, że obowiązkiem rządu było „z całą powagą” wskazać na następstwa masowej ucieczki rąk roboczych ze wsi do miasta, trwającej od szeregu lat.

Wysokie zarobki, dogodne warunki pracy, korzyści płynące z ustawodawstwa socjalnego i konjunktury, spowodowały formalną wędrówkę sił roboczych ze wsi niemieckiej do miast i centrów przemysłowych, w następstwie czego rolnictwo niemieckie stało się wobec braku rąk zwłaszcza, że bezrobotni miejscy skierowani z miast na wieś okazali się materią zupełnie nieprzydatną.

Rząd niemiecki jest obecnie ze względów zasadniczych (?) zniechęcony do podjęcia kampanii produkcyjnej (Erzeugungsechtheit) w rolnictwie, celem zabezpieczenia wyżywienia kraju własnymi środkami. Ponieważ zaś ucieczka rąk roboczych ze wsi trwa i tę kampanię uniemożliwia, należało przystąpić do zasadniczego załatwienia tego problemu.

Litwinów wyraża radość snowodu podróży Laval'a do Moskwy

PARYŻ, 25. 3. (PAT). Komisarz Litwinów nadesłał min. Lavalowi następujący telegram:

„Z największym zadowoleniem dowiedziałem się o postanowieniach rządu francuskiego, dotyczących wizyty pańskiej w Moskwie. Spieszę wyrazić panu wielką radość i jednocześnie stwierdzić głębokie zainteresowanie, z jakim oczekuję pańskiego przyjazdu do Moskwy. Jestem przekonany, że nasza wymiana poglądów i jej rezultaty będą równie a raczej bardziej owocne, niż dotychczasowe nasze spotkania i że wytworzą one nowy etap na drodze do zacieśnienia węzłów przy-

jaźni i współpracy, łączący nasze kraje, jak również na drodze wynalezienia skutecznej gwarancji spokoju”.

26.III.1935 O czym w Berlinie

Co mówili i jak mówili w rozpoczętych wczoraj w Berlinie sir John Simon i p. Eden z pp. Hitlerem i von Neurath'em, nie wiemy, ale na jakich podstawach i w jakim kręgu toczyły się musiały rozmowa, niebrak nam wskazuje.

1. — W nocy swej z 18-go b. m., w odpowiedzi na zawiadomienie o ustawie Rzeszy z 16-go b. m. w sprawie obowiązkowej służby wojskowej i powiększenia liczby wojska, wyraził rząd Wielkiej Brytanii protest przeciw temu jednostronnemu załatwieniu. Odrzucił dostosowanie się do fait accompli. Znaczący to, że przyjmowanie nowego stanu rzeczy, samowolnie przez Niemcy stworzonego, za podstawę rozmów jest dla przedstawicieli Wielkiej Brytanii zgóry wyłączone.

2. — Co więcej, rząd Wielkiej Brytanii, już 20-go ub. m., gdy wzięła się po raz pierwszy sprawa oświadczenia angielskich w Berlinie, zażądała od rządu Rzeszy wyraźnego stwierdzenia, że rozmo- wy będą dotyczyły całości spraw, objętych oświadczeniem angielsko-francuskim z 3. II. 35, a dnia 22-go ub. m. stwierdzenie to w sposób stenorowy uzyskał. Na tę zaś całość składają się: napróżd wszędzie jednakowo bezpieczeństwo, w drodze zachodniego paktu lotniczego, środkowo-europejskiego paktu a nietykalności austriackiej, wschodniego paktu wzajemnej pomocy, następnie nowa umowa o ograniczeniu zbrojeń z nadzorem, wreszcie dopiero zamiana 5-tej części Traktatu Wersalskiego na tę nową umowę.

Otóż, po samowolnym zarządzeniu Rzeszy z 16-go b. m., w nocy z 18-go b. m. zażądał rząd Wielkiej Brytanii potwierdzenia, iż rząd Rzeszy gotów jest wrócić do tych podstaw, a p. von Neurath dał ambasadorowi sir Eric Phippsowi takie zapewnienie.

3. — Narada Trzech, tj. Anglii, Francji i Włoch, w Paryżu 23-go b. m. z udziałem udającego się do Berlina p. Edena wskazała również wyraźnie Anglii, jaki zakres rozmów z Niemcami ma opanować o rzeczywistość. Nie może w nie wchodzić zgoda na fait accompli niemiecki, gdyż Francja i Włochy w notach swych z 20-go b. m. do Berlina stanowią o odrzuceniu. Nie może w nie wchodzić również jakiegokolwiek za niedbanie bezpieczeństwa na wschodzie, jak wskazują postanowione podróże do Moskwy nietylko p. Edena, ale także p. Laval'a. A właśnie w tych dwu kierunkach, własnych zbrojeń bez miary i zapędów wschodnich, będą Niemcy starały się coś urwać. Rozmowy w Berlinie nie mogą zatem toczyć się w bezkresach.

St. St.

36 dywizyj niemieckich stanowi groźbę dla Włoch

RZYM, 24.3. (PAT). „Stampa” komentując wyniki konferencji paryskiej trzech mocarstw, przypomina, że pierwsze posunięcia Anglii czyniły wrażenie, że Anglia interpretuje układ londyński z 3 lutego w sposób bardzo elastyczny. Toteż z zadowoleniem należy stwierdzić — pisze dziennik — że ogłoszenie ostatecznego komunikatu przemawia w sposób dostatecznie jasny. Układ londyński został całkowicie potwierdzony.

Dalej „Stampa” zgadza, że zastosowanie zasady równości wobec

Niemiec nie może pociągnąć za sobą przyznania Niemcom przewagi. Gdyby Niemcy zgodnie z decyzją z 16 marca zorganizowali armię, liczącą 36 dywizyj, uzyskałyby dzięki swojemu wielkiemu potencjałowi wojennemu nietylko przewagę nad Francją, ale i nad Włochami. Włochy — pisze „Stampa” — które tak energicznie domagały się równości praw dla Niemiec, nie mają najmniejszego zamiaru porzucenia tej zasady i ułatwienia Niemcom zdobycia przewagi.

Układ lotniczy między Włochami a Abisynją

RZYM, 25. 3. (PAT). Między rządem albańskim a włoskim towarzystwem żeglugi powietrznej zawarty został w Tiranie układ.

przyznający Włochom monopol komunikacji lotniczej z Albanią na okres lat 10-ciu.

Państwo bez prasy dziękuje dziennikom za bezstronność

RZYM, 25. 3. (PAT). Tutejsze poselstwo abisyńskie ogłosiło komunikat prasowy, donoszący urzędowo, że na granicy posiadłości włoskich nie odbywa się żadna koncentracja wojsk abisyńskich. Takie stanowisko zajęte zostało przez rząd abisyński, celem dania Lidze Narodów dowodów pokoju i wiarygodności, która nawet w obliczu poważnych przygotowań wojskowych Włochy nie mogą wcale powierzyć swą słuszną sprawę Lidze Narodów.

Dalej komunikat głosi, że rząd abisyński, nie dysponując żadnym organem prasowym, ani w Europie, ani na całym świecie, wyraża swą wdzięczność wszystkim dużym i małym dziennikom, które zajęły wobec Abisynji stanowisko bezstronne. Kraj, który nie ma prasy, jest jak człowiek, posiadający uszy, ale nie mający języka. Jesteśmy zmuszeni — pisze dalej komunikat — słuchać wszystkich kłamstw, głoszonych przez nieżyczliwych nam ludzi, a nie możemy im odpowiedzieć.

Procesy b. O.N.R. w Sądzie Najwyższym

W maju r. b. znaleźć się mają w Izbie I karnej Sądu Najwyższego pierwsze sprawy wynikłe na tle powiązania przez władze administracyjne Obozu Narodowo Radykalnego i pociągnięcia jego członków za przynależność do nielegalnych stowarzyszeń. Do Sądu Najwyższego wniesiona zostaje m. in. skarga kasacyjna adw. Rościszewskiego, który skazany został przez Sąd Apelacyjny na 10 miesięcy więzienia.

Przyjaźń niemiecka w świetle faktów Podręcznik zohydzający Polskę zalecony do użytku w szkołach niemieckich

Wrocław — w marcu.

W niemieckich szkołach powszechnych polecany został do użytku podręcznik p. t. „Geschichte des deu-

tschen Volkes für die deutsche Jugend nach den Richtlinien des Reichsministeriums des Innern”, napisany przez Józefa Gallego, radcę szkolnego, a wydany nakładem firmy Julius Beltz w Langenzala.

Antor tego podręcznika nie ukrywa swych antypolskich tendencji. Mianowicie na str. 185, w rozdziale, zatytułowanym: „O Górny Śląsk”, czytamy co następuje:

„Nie wolno nam zapominać, jak wschodni Górny Śląsk dostał się w ręce Polski. Od lutego 1920 r. przebywały wojska francuskie i kryminalna policja francuska na G. Śląsku, aby razem z polskimi bandami urabiać Górnoślazaków w duchu przychylnym dla plebsu. Rozbrojono nietylko niemieckich mieszkańców, aby oddać ich całkowicie we władzę polskich bandytów, uzbrojonych w karabiny i amunicję z Warszawy, ale rozwiązano nawet policję niemiecką, aby pozbawić Niemców jakiegokolwiek zbrojnej ochrony.

Rezultat jednak głosowania wypadł tak, jak się tego spodziewano: korzystnie, przynosząc prawie 2/3 niemieckich głosów. Wówczas Polacy umieli rozpętać wielkie powstanie, wpuszczając z tamtej strony granicy dobrze uzbrojoną armię robotników w sile 50 tysięcy ludzi”.

„Naturalnie w toczącej się walce dzielność niemiecka przewyższa o całe niebo polską. I tak w walkach o Górę św. Anny (w których autor pierwsze miejsce wyznacza Schlagerowi), polacy poznali, co to jest bój („Alle die Polen sahen, dass der Ernst des Krieger etwas anderes ist, als Banditenüberfälle, ist kein Halt mehr“).

Polecanie szkołom takiego pod-

ręcznika szkolnego jest bardzo znamienne w dobie zbliżenia polsko-niemieckiego i najlepiej świadczy o prawdziwych uczuciach naszych sąsiadów zachodnich do Polski.

Nie jest to zresztą jedyny tego rodzaju podręcznik używany w szkołach niemieckich.

Dalszy spadek walut belgijskiej i włoskiej

(PAT). Na dzisiejszych (25.III) giełdach walutowych trwał w dalszym ciągu zapoczątkowany w piątek spadek dewizy na Belgję. Na spadek ten wpływa niewątpliwie przeciągające się przesilenie, które zresztą ma być już w bliskim czasie zlikwidowane.

Dewizę na Brukselę notowano: W Warszawie 119.20 wobec 121.50 w sobotę i parytetu, wynoszącego 123.95; w Zurychu 71.00 wobec 70.75; w Paryżu przy otwarciu 338 wobec 344.50 przy zamknięciu sobotnim; wreszcie w Londynie 21.20 przy sobotnim zamknięciu. Zaznaczyć należy, że inne dewizy w Londynie również niższały.

Warszawska giełda pieniężna w dniu 25 marca

Dewizy Belgja 119.20, Holandia 358.50, Kopenhaga 113.35, Londyn 25.39, Nowy Jork (kabel) 5.31 i jedna osma, Paryż 34.98 i pół, Praga 22.15, Szwajcaria 171.68, Sztokholm 131.60, Włochy 43.82, Berlin 212.70. Obróty średnie, tendencja niejednolita, słaba dla dewizy na Brukselę. Banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych — 5.29. Rubel zł.: 4.58 — 4.60. Dolar zł.: 8.94 i pół — 8.95. Rubel srebrny — 1.68; 100 kopiejek bilonu srebr. — 0.76. Gram czyst. złota — 5.9244. Marki niemieckie (banknoty) w obrot. prywatnych — 25.37.

1933 r. 40.00; 6 proc. oblig. m. Warszawy 6 em. 68.50, 8 i 9 em. 66.50. Akcie: B. Polski 88.50; Węgeli 14.00 — 13.75; Lilpop 11.10; Modrzejów 5.10 — 5.15; Ostrowiec 22.25 — 22.50 — 22.25; Starachowice 17.25 — 17.50 — 17.40; Habersbusch 46.00. Tendencja słabsza dla pożyczek państwowych, Listów zastawnych i akcji. W obrotach pożyczki dolarowe: 8 proc. państwowa z r. 1925 (Dillonowa) — 90.50 — 90.25 (w proc.); 7 proc. Śląska — 70.75 (w proc.)

Warszawska GIEŁDA ZBOŻOWA w dniu 25 marca

Ogólny obrót wyniósł 1.542 tony, w tem żyta 240 tnr. Notowano za 100 klg.: pszenica jara czerwona szkl. 17 — 17.50, jednolita 17 — 17.50, zbierana 16 — 16.50, żyto 1-szy stand. 13.25 — 13.50, II-gi 12.75 — 13, o-wies 1-szy stand. 15 — 16, II-gi 14 — 14.50, III-ci 13.50 — 14, jęczmień browarny 18 — 19, gat. II-gi 16.50 — 17, III-ci 15.50 — 16, IV-ty 15 — 15.50, orzech polny 23 — 25, groch Victoria 42 — 46, mąka pszenka gat. I-B 30 — 33, gat. I-C 28 — 30, gat. I-D 26 — 28, gat. I-E 24 — 26, gat. II-B 22 — 24, gat. II-D 21 — 22, gat. II-F 20 — 21, gat. II-G 19 — 20, gat. III-A 14 — 15, mąka żytnia gat. I-szy do 55 proc. 22 — 23.50, gat. I-szy do 65 proc. 21 — 22, II-gi 15 — 16, razowa 16 — 17, poślednia 13.50 — 14.

B. ppor. marynarki Smiechowski został rozstrzelany

(PAT). Wyrokiem wojkowego Sądu Okręgowego Nr. 8-my jako admirałskiego w Grudziądzu z dn. 30 stycznia 1935 roku l. ka. 4/35 w związku z wyrokiem i uchwałą Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 7 marca 1935 r. l. r. 55/35 skazany został b. ppor. mar. Smiechowski Wacław za zbrodnię z art. 10 par. 3 i 4 w łączności z art. 9 par. 1 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 października 1924 roku o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu państwa (Dz. U. R. P. Nr. 94/34 poz. 851) na karę śmierci przez rozstrzelanie, wydalenie z marynarki wojennej i utratę praw publicznych i obywatelskich i praw hono-

rowych na zawsze. Pan Prezydent nie skorzystał z prawa łaski, wobec czego wyrok śmierci został wykonany w dn. 20 marca 1935 r. o godz. 6 min. 5 w Grudziądzu.

Tylko samolotem

HAGA, 25. 3. (PAT). Z dniem 1 kwietnia r. b. dyrekcja poczt holenderskiej postanowiła ekspedować salą pocztę w obrębie Europy samolotami bez specjalnej dopłaty. Nadawca, który pragnie wysłać swego listu samolotem, musi na kopercie specjalnie zaznaczyć: „Nie samolotem”.

Rada Ligi zbierze się 15 kwietnia

ANKARA, 24.3. (PAT). Agencja ankarowska donosi: Rada Amas, przewodniczący Rady Ligi Narodów, oświadczył, iż zwolni ca na 15 kwietnia posiedzenie rady celem rozpatrzenia noty francuskiej, dotyczącej wprowadzenia „powszechnego” obowiązku służby wojskowej w Niemczech.

MARZEC

26

WTOREK

Dziś św. Tekli

Jutro św. Jana Dam.

Chmurno

Zachmurzenie zmienne, naogół duże, z przelotnymi deszczami utrzymujące się w dalszym ciągu na całym obszarze Polski.

Temperatura o godz. 7 rano wynosiła od 0 do 4 st. w dzielnicach północnych, od 2 do 7 st. w południowych, a od —3 do plus 1 st. górach.

Drobne opady za dobę ubiegłą ogarnęły prawie cały obszar Polski z wyjątkiem Wołynia i częściowo Małopolski wschodniej; obfite deszcze spadły na Śląsk, w Wileńskim i na Pomorzu, gdzie wysokość ich sięgała: 10 mm. w Puhulanie i Cieszyńcu, a 3 mm. w Toruniu i Grudziądzu, w pozostałych okolicach ilość opadu nie przekracza 2 mm.

Przewidywany przebieg pogody do południa dzisiejszego: Chmurno, z większymi przejaśnieniami w ciągu dnia. Rankiem miejscami mglisto. Lekkie ocieplenie. Umiarkowane wiatry z kierunków zachodnich.

SŁOŃCE	
wschód	zachód
5—7	7—59
KSIĘŻYC	
wschód	zachód
0—37	7—0
DI. dn. Przew.	
17—31	4—47

Ponury obraz rytualnego uboju drobiu

ŁOWICZ, 25.3. — Walka z rytualnym ubojem zwierząt, podjęta przez wydawnictwo „ABC-Nowiny Codzienne”, odbiła się donośnym echem w tutejszym społeczeństwie, które ze zdziwieniem dopiero teraz dowiedziało się zarówno o wyzysku uprawianym przez rytualnych rzeźników, jak również i o barbarzyńskim sposobie uboju. Według kursujących na mieście pogłosek stawki, mają ulec już w dniach najbliższych znacząco obniżce. W ten sposób chociaż częściowo zostanie uregulowana materialna strona uboju rytualnego.

Poza potępieniem powszechnie okrutnymi praktykami, stosowanymi przy uboju rytualnym była, istnieje jeszcze niemiłej barbarzyński sposób rytualnego uboju drobiu.

Rytualny ubój drobiu odbywa się w specjalnie do tego celu przeznaczonym budynku, znajdującym się niemal w centrum miasta. To, co się w tym budynku dzieje, ulega najprymitywniejszym pojęciom

humanitarnym. Rzeźnia drobiu, to nie innego jak zwykła mordownia, gdzie uprawia się masowe znęcanie się nad ptactwem.

W dni, poprzedzające święta żydowskie, ciągnie do rzeźni nieprzerwany sznur żydówek i dzieci, niosących przeznaczony na rzeź drob. W rzeźni rzeźnicy oglądają ptactwo, sprawdzając, czy jest ono koszerne t. j. czy nie ma na języku t. zw. pypcia lub innych trefnych defektów. Następnie rzeźnik podcina gardło ptaka. Okaleczone stworzenie silnie krwawiące i miotające się w konwulsyjnych drgawkach chwytają właściciele i trzymając za nogi z głową opuszczoną ku ziemi tak, by krew lepiej mogła ściekać, niesie przez ulice do do-

mu.

Zbroczeni krwią zabijanego drobiu rzeźnicy, skrwawiona posadzka i schody rzeźni, krwawe plamy na trotuarze ulicy i ponury pochód dzieci żydowskich, niosących ociekające krwią i szumoczące się z bólu zwierzęta przedstawiają niesamowity wprost widok.

Ponure procesje dręczyciel zwierząt przyglądają się obojętnie do rośli przechodnie, natomiast budzi ona żywe zaciekawienie wśród dzieci, zwłaszcza wśród dzieci szkolnych, gdyż tuż obok rzeźni znajduje się szkoła powszechna. Oczywiście zbytniem jest mówić o fatalnym wpływie, jaki tego rodzaju widowisko wywiera na psychikę młodocianych widzów.

Książę Henryk Pszczyński żeni się po raz trzeci

KATOWICE, 25.3. — Liczący 74 lata życia, stary ks. Pszczyński Henryk, wszczął kroki rozwodowe celem poślubienia młodej Niemki z Bawarii. Poprzednio ks. Henryk Pszczyński rozwodził się już dwukrotnie. Pierwszy raz ożenił się w r. 1891 z angielską arystokratką Marją Cornvallis-West i z tego małżeństwa miał trzech synów: Henryka, Aleksandra i Bolka.

Pierwsza żona ks. Pszczyńskiego, po rozwodzie z mężem, rozstała się z dworu cesarza Wilhelma i niemieckiej arystokracji, wydała

piętnięt, w których potępiła arystokratów niemieckich i b. cesarza, wyciągając na światło dzienne zepsucie współczesnej arystokracji niemieckiej.

W 1925 roku 64-letni podówczas starzec ożenił się po raz drugi z arystokratką hiszpańską, 27-letnią markizą Matyłą de Silva-Auculler, z nią miał córkę i syna. Obecnie ks. Pszczyński rozwodzi się z hiszpańską arystokratką, by po raz trzeci poślubić młodą Bawarkę.

Nakaz karny starosty bez rozprawy

PRZEMYŚL, 25.3. — Nader ciekawy wyrok starostyński zapadł tu przeciwko p. Piotrowi Michniowskiemu. Gdy w czasie trzecich wyborów miejskich w IV okręgu Przemysła sanacja załapała cały okręg wstrętnymi paszkwilami na czołowego kandydata listy narodowej, p. Bilana, a ulotki te znalazły się również na afiszach listy narodowej, p. Michniowski jeden z takich sanacyj-

nych plakatów zdarł, przechodząc ulicą, z afisza narodowego. Zauważył to żandarmeria wojskowa i obecnie p. Michniowski otrzymał nakaz karny ze starostwa, skazujący go na jeden dzień aresztu lub grzywnę w kwocie 1 zł. „za zdezerowanie paskozłociem ulotki wyborczej BB”. Jest rzeczą niezmiernie charakterystyczną, że starostwo wydało nakaz karny bez rozprawy.

25000 członkin w Sojuszu Ukraińskich Żinok

ŁWÓW, 25.3. — We Lwowie, jak donoszą pisma ukraińskie, od był się w tych dniach zjazd „Sojuszu Ukraińskich Żinok”. Związek ten liczy 25000 członków, zorganizowanych w 73 oddziałach. Związek prowadzi pracę wśród kobiet za pomocą odczytów, kursów gospodarskich, urzędu kur-

sy dla analfabetów, prowadzi ogródki dziecięce. W pracy po wszystkich „Sojusz Ukraińskich Żinok” współdziała ze związkami kooperatywnymi ukraińskimi i „Silskim Hospodarem”. Na czele związku pozostała nadal posłanka Rudnicka.

Łosie przypłynęły na wybrzeże polskie

HEL, 25.3. (PAT). Rybacy helscy oraz z całego wybrzeża polskiego weszli obecnie w stadum połowów wiosennych najcenniejszej ryby Bałtyku — łosia. Ponieważ minął obecnie okres tarła, ryby te prą ku brzegom w drodze do rzek, to też przy sprzyjających warunkach atmosferycznych rybacy, łowiący niewodami przybrzeżnymi, mają możliwość chwycenia w odległości kilkunastu

metrów od brzegu większe gatunki łosia wagi do 30 kg. Obecnie jednak rybacy łowią przeważnie drobne gatunki łosia, t. z. mielnicę. Połowy odbywają się nietylko u brzegów otwartego Bałtyku, lecz również i w zatoce Puckiej. Rybacy twierdzą, że dobre połowy łosia na wiosnę zdarzają się mniej więcej tylko co 10 lat i zwykle bywają lepsze po zimach surowych.

W tygodniu przedświątecznym Sklepy otwarte do 9-ej wieczór

W związku ze zbliżającymi się świętami Wielkiejnocy, wydane mają być niebawem zarządzenia w sprawie godzin handlu w tygodniu przedświątecznym.

W myśl obowiązujących przepisów handel przedświąteczny w godzinach

przedłużonych dozwolony będzie w czasie od 14 do 20 kwietnia włącznie. W niedzielę 14 kwietnia sklepy będą mogły być otwarte od 1 do 6-ej, zaś w dniu powszednie tygodnia przedświątecznego do godz. 9-ej wieczór.

Opłaty za naukę rzemiosła Projekt Izby Rzemieślniczych

Związek Izby Rzemieślniczych wystąpi do Ministerstwa Przemysłu i Handlu i Ministerstwa Opieki Społecznej z projektem częściowego uchylenia zakazu, pobierania przez mistrzów rzemieślniczych opłat za

naukę od terminatorów. Proponowane jest zezwolenie na pobieranie opłat w 14 rzemieślniczych m. inn. w stolarstwie, krawiectwie, kuśnierstwie, ślusarstwie i blacharstwie.

Na ćwiczenia rusza rezerwa roczników 1908 i 9

Ustalany jest obecnie plan ćwiczeń tegorocznych szeregowych i podoficerów rezerwy. W ciągu lata b. odbyć mają ćwiczenia rezerwi-

W teatrach i na ekranach Warszawy

Keperuar na dzień dzisiejszy przedstawia się następująco:

Teatr Narodowy „Kryśka” Szaniawskiego. Teatr Mały „Cudzik i S-ka” Teatr Kameralny „Nora” Ibsena z Grywalską. Teatr Letni „Piękna Helena” Ofensbacha. Teatr „Plac Paryski 13” sztuka Vicki Baum. Teatr na Kredytowej operetka: „To lubię kobiety” z Makowską i Krukowskim.

A teraz, na co warto pójść do kina? Światowid (Marszałkowska

111) — „Katusza”, Stylowa (Marszałkowska 112) — „Wesoła wdówka”, Atlantic (Chmielna 33) — „Dziewczeta w mundurkach”, Apollon (Marszałkowska 106) — „Weronika” z Franciszką Gaal, Capitol (Marszałkowska 125) — „Antek Policmajster” (film polski), Europa (Nowy Świat 63) „Malowana zasłona” z Greta Garbo. Rialto (Jasna 3) „Poszukiwaczki złota”, Casino (Nowy Świat 40) „Dla ciebie śpiewam” film z Kiepurą. W Cyrku (ul. Ordynacka) operetka: „Gwiazda Areny”.

Program polskich radiostacji

WARSZAWA

Wtorek, 26 marca 1935 r.

6.30 „Kiedy ranne wstają zorze”, 6.33 Pobudka do gimn., 6.36 Gimnastyka, 6.50 Muzyka (pl.) 7.15 Dziennik por. 7.25 D. c. muzyki (pl.) 7.45 Program, 7.50 „Wskazówki praktyczne”, 8.00 Audycja dla szkół, 8.05 Przerwa, 11.57 Sygnał, 12.00 Hejnał, 12.03 Wiad. meteor., 12.05 Przegląd Prasy, 12.10 Koncert, 12.50 Chwilka dla kobiet, 12.55 Dziennik pol. 13.00 Muzyka (pl.) 13.45 „Z rynku pracy”, 13.50 Wiad. o eksporcie pol. 13.55 Przegląd giełd, 14.00 Przerwa, 14.45 Koncert ork. 36 p. p. 16.30 Opowiadanie dla dzieci, 16.45 Jan Kiepura (pl.) 17.00 „Skrzynka P. K. O. 17.15 Kwartet smyczkowy, 17.35 Utwory na ksyfon, 17.50 Skrzynka językowa, 18.00 Recital śpiewaczy Trapezyńskiej (Tr. z Poznania), 18.15 Fragment teatru, 18.30 Koncert reki, 18.45 Muzyka (pl.) 19.07 Program, 19.15 Wiadomości roln., 19.25 Wiad. sport., 19.30 Wiadom. sport., 19.35 Duet saksofonowy, 19.50 Pogadanka aktualna, 20.00 Recital fortepianowy Bol. Kona, 20.45 Dziennik wiecz., 20.55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce”, 21.00 Komedja muzyczna, 22.30 „Pomnik tragicznej miłości”, 22.45 Muzyka (pl.) 21.00 Wiadomości meteor., 23.05 D. c. muzyki (pl.).

Środa 27 marca 1935 r.

6.30 Pieśń, 6.20 Pobudka do gimn., 6.36 Gimnastyka, 6.50 Muzyka z pl. 7.15 Dziennik por. 7.45 Program, 7.50 „Wskazówki praktyczne”, 8.00 Audycja dla szkół, 11.57 Sygnał, 12.00 Hejnał, 12.03 Wiadom. meteorol., 12.05 Koncert, 12.50 Chwilka dla kobiet, 12.55 Dziennik pol. 13.00 Koncert tria, 13.50 Wiadom. o eksp. pol. 13.55 Przegląd giełd, 14.45 Koncert z Krakowa, 16.30 Odczyt ze Lwowa, 16.45 Kwadrans, 17.15 Koncert, 17.50 „Książka i wiedza”, 18.00 Koncert, 18.15 Wesoły sketch, 18.30 Skrzynka techn., 18.45 „Zycie art. i kult. stolicy”, 18.45 Fragmenty z muzyki do „Arlejanek”, 19.07 Program, 19.15 „O uprawie warzyw na własny użytek”, 19.25 Wiadom. sport., 19.30 Wiadom. sport., 19.35 Kwadrans na altowiec, 19.50 Feljton akt., 20.00 „Coraz dalej, coraz weselej”, 20.45 Dziennik wiecz., 20.55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce”, 21.00 Koncert Chopinowski, 21.30 Odczyt w jęz. tureckim, 21.40 Pieśni polskie, 22.00 Koncert, 22.15 Muzyka sal. 23.00 Wiadom. meteorol.

Środa 27 marca 1935 r.

KATOWICE: 7.45 Program, 7.50 Wskazówki praktyczne, 13.50 Giełda zboż., 13.55 Chwilka społ., 14.00 Koncert pop., 16.45 Madrygale XVI stulecia, 18.30 „Jakiem chorobami może nas zarażać dżuma”, 18.45 Artyści śpiewa Giuseppe Danieś — baryton (pl.) 19.07 Program, 19.15 Pogadanka, 19.25 Wiadom. sport., 20.00 Półkolumna — piosenka hiszpańska, 21.30 Porady radio techn., 22.00 Koncert, 23.05 Skrzynka franc.

KRAKÓW: 7.45 Program, 11.57 Sygnał czasu, 15.45 „Popularne suity”, 16.45 Kwadrans artystów, 17.00 Odczyt, 18.30 „Skrzynka techniczna”, 18.40 Wiadom. bież., 18.45 Piosenki ludowe, 19.07 Program, 19.15 Poradnik tur., 19.25 Wiadom. sport., 20.00 Muzyka z płyt, 21.30 Odczyt w jęz. tureckim, 22.00 Koncert.

ŁWÓW: 7.45 Program, 7.50 Wskazówki praktyczne, 16.30 „Sylwetki kobiet zasłużonych”, 16.45 Chwilka Rubin-

Obniżenie opłat na Fundusz Drogowy

Dowiadujemy się, iż z dniem 1 kwietnia mają być obniżone niektóre opłaty pobierane od pojazdów na Fundusz Drogowy. Miano wicie obniżone będą stawki od autobusów i od pojazdów konnych, zupełnie zaś zniesione mają być opłaty rowery z małymi przyczepkami motorkami.

Co się dotyczy autobusów, ma być skasowana opłata stała, pobierana od ilości miejsc. Natomiast różniczkowane będą opłaty od poszczególnych przejazdów. Opłaty te obliczane będą z obniżką 50 proc. w tym wypadku, o ile zostanie uruchomiona nowa linia autobusowa.

Śliwki po 50 gr. za sztukę

Do Warszawy nadszedł transport niespodziewanych dotąd do Polski lukusowych owoców. Importerzy owoców południowych zakupili kilka tysięcy skrzyń śliwek atykańskich. Owoc ten kalkulują się bardzo drogo, gdyż przeciętnie jedna śliwka w handlu detalicznym kosztuje 50 groszy.

Nowy statek handlowy „Hel” otrzyma od Kaszubów banderę

HEL, 25.3. (PAT). Spuszczony w tych dniach na wodę statek handlowy „Hel” specjalnie żywe zainteresowanie budzi wśród społeczeństwa półwyspu Helskiego. Dumne zwłaszcza z tego statku jest kapielisko „Hel”. Ostatnio z ramienia działaczy kaszubskich utworzył się komitet, który zajął się zbieraniem funduszy na zakup bandery dla statku „Hel”.

Bandera wykonana zostanie przez rybacki kaszubski pod przewodnictwem p. Sarachowej. Niezależnie od form przepisowych ta reprezentacyjna flaga okrętu posiadać będzie piękne motywy kaszubskie. Gmina poza kwotą zł. 200, na zakup materiałów na banderę ofiaruje dowódcy statku „Hel” artystyczną plakietę.

Dziurawy parawan naiwności Echa afery imieninowej

ŁWÓW, 25.3. Niebywała afery imieninowa wydawnictwo „Gazety Porannej” zaprzagnęło zlikwidować następującym oświadczeniem:

„Od Redakcji. Wobec napływających pod adresem Redakcji pism w sprawie t. zw. życzeń imieninowych z 19 marca b. r., Redakcja stwierdza,

że z całą akcją (jako ogłoszeniową i płatną) nie miała nic wspólnego, ani nie była o niej poinformowana”.

Okazuje się, że w wydawnictwie „Gazety Porannej” nie wie lewica, co chce... wziąć prawica. Parawan naiwności w tym wypadku okazał się dziurawy!

Opryszek stchórzył na widok opancerzonej policji

KATOWICE, 25.3. — Od dłuższego czasu w powiecie rybnickim grasował groźny włamywacz, Kowalski, który zawsze zdołał się ukryć i zbiedz przed pościgiem policyjnym. Aż oto, dowiedziawszy się, że przebywa on w Psowie, policja otoczyła dom, w którym się u-

krywał, a ponieważ wiadano, że opryszek posiada wiele broni i amunicji, oddział policji stawiał się w nowoczesnych pancerzach. Pogotowie to okazało się niepotrzebne, gdyż opryszek stchórzył i w kajdanach odtawiony został do więzienia w Rybniku.

Konającego starca wynieśli z płonącego domu

TARNÓW, 25.3. — We wsi Dzwonowo w powiecie jasielskim zdarzył się straszny wypadek. W zagrodzie gospodarza Michała

Kwiecika konał 80-letni staruszek, Jan Kluszek. Zapalono gronnicę, a domownicy na klęczkach odmawiali modlitwy. Nagle z sąsiedztwa zaalarmowano, że dom się pali. Domownicy przzerwali modlitwę i chwyciwszy łożko z konającym, wynieśli go na podwórze, gdzie zaraz zakończył życie. Kwiecik i jego żona Anna, którzy wynosili łożko z konającym, omal nie przypatli tego życia, gdyż runęła na nich ściana i ledwie zdołali uciec z życiem. Zagroda spłonęła doszczętnie wraz z inwentarzem. Poparzonych Kwiecików odwieziono do szpitala w Tarnowie.

Huragan w pow. puławskim

LUBLIN, 24.3. Dziś w pow. puławskim przeciągnęła niezwykle silna burza. Wieher wyrządził znaczne szkody.

Na stacji kolejowej Tadarki pod Lublinem wieher wprawił w ruch wagon, który przyniósł dwie osoby. W stanie ciężkim przewieziono je do szpitala w Lublinie.

Zwłoki służącej powieszone w klatce schodowej

ŁWÓW, 25.3. Władze bezpieczeństwa w Stanisławowie otrzymały wiadomość o niezwykłym wypadku morderstwa. W kamienicy przy ul. Trynitarskiej 14, na klatce schodowej, między drugim a trzecim piętrem, znale-

ziono zwłoki 23-letniej służącej Zofii Migdyniak, zatrudnionej u kupca Talera. mieżkającego w tej samej kamienicy. Szyja Migdyniakówny otoczona była cienkim sznurkiem i jedwabną chustką, a na głowie znaleziono znaki, pochodzące od uderzeń tempem narzędziem. Nie ulega zatem wątpliwości, iż Migdyniakówna została zamordowana i to prawdopodobnie w czasie schodki miłosnej, na którą udała się dnia poprzedniego, korzystając z nieobecności chlebodawcy.

DZIAŁ LEKARSKI

Dr. med. K. Krajewski WENERYCZNE, ŁCZOWE, SKÓRY, w swojej prywatni. Lecznicy, Chmielna 25. tel. 1-2-2. Niedz. do 12. tel. 267-18.

Ogłoszenia drobne

DRZEWA owocowa, bzy, róże ze szkółek Lemszczyzna — Szczekarków można nabyć tanio ul. Zamoyjskiej 24 (Praga) oraz ul. Puławska 126 (Mokotów).

Rutynowana urzędnicą, znajomość buchalterji, korespondencji, niemieckiego, francuskiego, biegle pisała na maszynie, poszukuje posady. Oferty „Rutynowana”, ABC-NC, Zgoda 1.

Obrady sejmiku wioślarskiego

Kluby niemieckie przystępują do P.Z.T.W.

W Warsz. Tow. Wioślarskim odbyły się wczoraj doroczne obrady sejmiku wioślarskiego. Sejmik cieszył się dużym zainteresowaniem, zgromadził bowiem przedstawicieli 29 klubów z całej Polski.

Obrady, którym przewodniczył prezes P. Z. T. W. p. Bojańczyk, toczyły się w atmosferze spokoju i dużego zainteresowania. Ustępujący zarząd otrzymał absolutorium przez akklamację, a wszystkie jego wnioski i projekty uchwalone były przez sejmik jednogłośnie, podobnie jak jednogłośnie przyjęto wszystkie uzupełniające kandydatury do zarządu. Projekty kapitana sportowego Związku p. Długoszowskiego przyjęte zostały również przez zebranych bez sprzeciwu.

Wybory uzupełniające na miejsce ustępujących członków PZTW przyniosły w wyniku ponowny wybór tych samych osób, a mianowicie pp. Szumskiego, Juskiewicz, i Społnego. Wiceprezesem PZTW obrano ponownie znanego organizatora na polu wioślarstwa inż. Alfreda Lotha. Ponadto na miejsce ustępujących członków wybrano pp. Dordzińskiego, kpt. Baka, dr. Tumanównę, Płoska oraz inż. Gordzińskiego. Ze względu na tegoroczne mistrzostwa Europy oraz zbliżające się igrzyska olimpijskie walne zebranie uchwalilo prowadzić jaknajintensywniejszą pracę nad wioślarzami w poszczególnych klubach.

Termin mistrzostw Polski ustalono na dzień 4 sierpnia w Bydgoszczy. Ustalono komisję pięciu, w skład której wchodzi panowie: inż. Loth, Długoszowski, Bojańczyk (Warszawa), dr. Siemiątkowski (Bydgoszcz) i Garstecki (Poznań). Osady, które komisja ta zakwalifikuje na mistrzostwa Europy w dniu 17 sierpnia w Berlinie, pozostaną po mistrzostwach Polski na specjalnym obozie przygotowawczym w Bydgoszczy. Ponadto na obozie tym będą i ci wioślarze, którzy będą mieli szanse startowania w roku przyszłym w igrzyskach olimpijskich.

Międzynarodowy program naszych wioślarzy, przewiduje udział naszych czołowych osad w tym sezonie we Wrocławiu, Gdańsku, Królewcu i Rydze. Z drugiej strony zagraniczni wioślarze startować będą w Bydgoszczy (Niemcy) oraz w Wilnie (Niemcy i Łotysze).

Sejmik wioślarski stwierdził pewną ewolucję stosunku niemieckich klubów wioślarskich, istniejących w naszym terenie.

Polsce do PZTW. Kluby te zrzeszone dotychczas w własnej organizacji centralnej, nie utrzymywały żadnego kontaktu z PZTW. W tych dniach dwa największe kluby niemieckie zgłosiły ewe przystąpienie do PZTW. Z tych dwóch klubów: Grudziądzki Klub Wioślarski został już przyjęty w poczet członków PZTW. Spodziewane są dalsze zgłoszenia do PZTW klubów niemieckich, działających w naszym terenie.

Zgłoszenia

Do biegu „Wieczoru Warszawskiego” przyjmowane będą cd środy

Za niecałe dwa tygodnie, t. j. 7 kwietnia odbędzie się w Warszawie doroczny ósmy zrzędu bieg o puchar „Wieczoru Warszawskiego”. Biegi „Wieczoru Warszawskiego” cieszą się olbrzymią popularnością wśród młodzieży sportowej nie tylko w stolicy, ale i na prowincji. Przed dwoma laty bieg „Wieczoru Warszawskiego” zgromadził na starcie rekordową ilość 338 zawodników.

Bieg „Wieczoru Warszawskiego” dostępny jest zarówno dla zawodników zrzeszonych jak i zawodników niestowarzyszonych. Zarówno dla zrzeszonych jak i niestowarzyszonych redakcja „Wieczoru Warszawskiego” ufundowała szereg cennych nagród indywidualnych. Wszystkie te nagrody oraz piękny puchar „Wie-

czoru Warszawskiego” jako nagroda przechodnia dla zwycięskiego klubu, wystawione będą za kilka dni na widok publiczny.

Bieg „Wieczoru Warszawskiego” odbędzie się na dystansie około 5 km. Redakcja „Wieczoru Warszawskiego” czyni starania, aby bieg ten odbył się na takim terenie, na którym publiczność miała możliwość obserwowania całości biegu, co znacznie wzmocni atrakcję.

Zgłoszenia do biegu „Wieczoru Warszawskiego” przyjmowane będą już od środy. Opłata za zgłoszenie wynosi 30 groszy. Zapisy przyjmowane będą w redakcji „Wieczoru Warszawskiego” (Warszawa 7, II p.), w godzinach 12—13 i 19—20.

Zawody narciarskie w Zakopanem

Wczoraj dokonano w Zakopanem zawody narciarskie w kombinacji alpejskiej o memoriał s. p. Wójcickiego.

Rozegrano slalom w konkurencji pań i panów. Na Hali Kondratowej. W slalomie panów, który odbył się na trasie 450 mtr., przy różnicy po-

ziomów około 150 mtr. (5 bramek), zwyciężył Zając (SNPTT) w czasie 1:43,8 sek., 2) Bochenek J. (Wisła) 1:45,8 sek., 3) Szindler (3 p. s. p.) 1:51,2 sek., 4) Orlewicz (Wisła) 1:52 sek., 5) Lipowski (Wisła).

W slalomie pań, rozegranym na trasie 300 mtr., przy różnicy poziomów około 100 mtr. (5 bramek na trasie) pierwsze miejsce zajęła Marusarzówna (SNPTT) w czasie 1:15,2 sek., 2) Mohr Ruth (Katowice) 1:57 sek., 3) Pierzchałanka (SNPTT). Eka Ziętkiewiczowa została dyskwalifikowana za ominięcie bramki.

W klasyfikacji łącznej do kombinacji alpejskiej w grupie panów pierwsze miejsce zajął Orlewicz — 192,63 pkt., 2) Zając 189 pkt., 3) Bochenek (182,50 pkt.), 4) Szindler, 5) Lipowski, 6) Juhas.

W grupie pań: 1) Marusarzówna — 200 pkt., 2) Mohr 119,65 pkt., 3) Pierzchałanka.

Mecz Polska-Czechosłowacja w boksie odbędzie się jednak w Zlinie

Czechosłowacki związek bokserów miał wiele kłopotu zanim wreszcie zdecydował się wyznaczyć mecz z Polską w boksie. Klub sportowy „Bata” w Zlinie, któremu związek zapro-

nował organizację tego meczu, początkowo odmówił. Ostatnio jednak pomiędzy „Bata” i związkiem czechosłowackim nastąpiło uzgodnienie warunków finansowych. W ten sposób międzynarodowy mecz bokserów Polska — Czechosłowacja o puchar Europy Środkowej odbędzie się w Zlinie, o czym Czechosłowacy zawiadomili już Pol. Zw. Bokserów.

Termin tego meczu nie jest jeszcze ostatecznie ustalony. Pod uwagę brane są dwa terminy: 25 i 29 kwietnia. Koszta organizacji tej imprezy będą bardzo duże. Toteż klub „Bata” organizuje szereg wycieczek pociągami popularnym do Zlina, Pragi i Brna.

Bokserzy mistrzowie Lublina

Tytuły mistrzów bokserów Lublina zdobyli następujący pięściarze: Piłinek, Wojtaszowski, Rosenmann, Czarny, Ceglarski, Łuka, Urban i Baranowski.

Przed nowym sezonem piłkarskim Walka z chamstwem w sporcie

Stusne decyzje władz sportowych

Choć piłkarski sezon ligowy jest jeszcze w przededniu rozpoczęcia, od szeregu dni we wszystkich miastach i miasteczkach Rzeczypospolitej wrota boiskach ożywione życie. Boiska są jeszcze rozmokłe, pełne na nich błota, ale zapal młodzieńczy silniejszy jest ponad drobne niewygody, toteż amatorzy piłki nożnej rozgrywają już od dawna mecze, narazie towarzyskie, treningowe, wstępne, zanim przyjdzie mroźna ligowa.

Odbijają się już w Polsce mecze, choć sezon ligowy jeszcze nie rozpoczął się. Piłka wędruje po wielu boiskach, a z nią daje się słyszeć chrzęst gruchotanych kości. Przykład: poprzednia niedziela na boiskach śląskich. Dziesiątki tys. młodzieży wylega wraz z ciepłymi promieniami wiosennego słońca na boiska. Cieszymy się, że młodzi tam znajdują na zielonej murawie boisk godziwe ujęcie dla nadmiaru swej energii, ale jednocześnie mamy w pamięci groźbę, jaka co roku pojawia się na boiskach od chwili, kiedy wypłyną na nie szerokie masy młodzieży piłkarskiej. Groźba ta

sa ciągle awantury i ekscesy, które w rezultacie prowadziły dotąd do licznych ofiar, interwencji policji, słowem dawały rezultaty niepożądane w sporcie i będące zaprzeczeniem jego idei.

Zbliżający się sezon piłkarski jest nieco odmienny od wielu poprzednich. Oto weszliśmy na drogę przebudowy naszego sportu. Wyższe władze sportowe rozumiały wreszcie, że sport piłkarski i w ogóle sport, zeszedł z właściwej linii.

Toteż w trosce o dobro sportu, o dobro jego adeptów, władze ustanowiły pewne rygory, które bezwzględnie będą hamulcem dla bardziej krewkich sportowców.

Piłka nożna jako najpopularniejszy w naszym sporcie, jest najbardziej narażona na wszelkiego rodzaju przekroczenia. Iż to razy boisko piłkarskie było świadkiem załatwiania swych osobistych porachunków, a rezultatem tego było ofiar, które karetki pogotowia zabierały z polanami nogami prosto z meczu. A nie chodziło tu o zwykły przypadek, ale o zemstę osobistą, zemstę tem okrutniejszą pomiędzy sportowcami, że zapowiadając zgry, głośno i bez ceremonii przed meczem.

Należy przypuszczać, że tak niedawne czasy awantur na boiskach, bicia graczy i sędziów minęły już bezpowrotnie. Temperamenty piłkarzy ujęte będą w pewne karby. A przynajmniej trzeba, że karby te są bardzo „bolesne”. Oto walne zebranie Polskiego Związku Piłki Nożnej postanowiło, że

piłkarza, który zachował się względem swego przeciwnika celowo złośliwie, i który go świadomie uszkodził na ciebie (czyli: złamanie ręki lub nogi), może władza piłkarska, obok dożywotniej dyskwalifikacji sportowej, przekazać na drogę karno - sądową.

Walne zebranie PZPN postanowiło rozstrzygnąć kontrolę nad związkami, które zaniedbały obowiązków informowania PZPN o zarządzeniach, jakie wydały w sprawie łapienia ekscesów i awantur na boiskach. Słowem władze sportowe wypowiedziały ostrą walkę z chamstwem w sporcie.

Za wybryki na boisku sędzia może piłkarza automatycznie zawieszając na szereg dni. Ma to zwłaszcza ważne

znaczenie w rozgrywkach mistrzowskich. I tutaj znów wyłania się druga kwestia, kwestia uczciwości sędziów. Niesprawiedliwe wykluczenie piłkarza z gry może narazić jego drużynę na przykre następstwa, siad mogą wynikać antagonizmy klubowe - sędziowskie. Toteż, jeśli z jednej strony na piłkarzach ciąży obowiązek przestrzegania przepisów i fair play, o tyle od sędziów trzeba wymagać uczciwej oceny zachowania się piłkarzy.

Stwierdzić musimy, że zbliżający się sezon piłkarski wchodzi w atmosferę specyficzną, atmosferę, która kontrolowana przez władze piłkarskie, może wyjść tylko na dobro naszego sportu.

Z. W.

Piłkarze Śląska polskiego

remisują ze Śląskiem niemieckim 3:3

W Zabrze odbył się wczoraj oczekiwany z dużym zainteresowaniem mecz piłkarski reprezentacji Śląska polskiego i niemieckiego. Mecz prowadzony był bardzo ostro i po zaciętej walce dał wynik nierozstrzygnięty 3:3.

Drużyna nasza była lepsza technicznie, natomiast drużyna przeciwnika była lepiej zgrana. W drużynie naszej nie było porozumienia między poszczególnymi liniami drużyny. W ataku każdy grał na własną rękę; zwłaszcza egoistycznie grali Perek i Wilimowski.

Pierwsza bramka dla Śląska polskiego

60.000 widzów patrzyło na zwycięstwo Włoch nad Austrią 2:0

W Wiedniu odbył się wczoraj międzynarodowy mecz piłkarski o puchar Środkowej Europy pomiędzy największymi potentatami piłkarskimi w Europie: Włochami i Austrią. Mecz ten wywołał olbrzymie zainteresowanie publiczności. Na stadionie zgromadziło się około 60.000 widzów, pomiędzy którymi było kilka tysięcy Wło-

chów, przybyłych specjalnymi pociągami na ten mecz.

Mecz zakończył się zwycięstwem Włoch w stosunku 2:0. W ten sposób Włosi zrewanżowali się za porażkę poniesioną od Austriaków w Turynie. Obie bramki dla Włochów zdobył Piola.

Pięściarze Poznania

pokonali Gdańsk 11:5

W Gdańsku odbył się wczoraj międzynarodowy mecz bokserów reprezentacji Poznania i Gdańska. W skład reprezentacji Poznania wchodził zawodnik Warty i Cuiavii, natomiast w składzie Gdańska byli zawodnicy ABC, niemieckiego Polie. Kl. Sp. i t. p.

Techniczne wyniki meczu, który przyniósł zwycięstwo Poznania w

stosunku 11:5 były następujące: Koziołek (Poznań) pokonał Jacobse (Gdańsk), Sobkowiak zwyciężył Ratke, Rogowski przegrał z Lenckim, Misiorny zremisował z Wesselem, Jarocki pokonał Grabowskiego, Lewandowski zremisował z Kossem, Szymura pokonał Arndta, wreszcie Piłat zaledwie zremisował z Kanskym.

Bokserzy Warty znów wyjeżdżają do Niemiec

Pięściarska drużyna Warty, która niedawno wyjeżdżała do Niemiec na mecz w Erfurcie i Magdeburgu, wyjeżdża powtórnie do Rzeszy.

W tygodniu po bokserkich mistrzo-

stwach Polski, pięściarze Warty rozegrają mecze w Niemczech z reprezentacjami: Lipska, Dreznia i Kötbusu.

Warszawskie drużyny ligowe na meczach treningowych

Wszystkie trzy stołeczne drużyny ligowe odbyły wczoraj mecze towarzyskie. Polonia pokonała na własnym boisku katowicką Pogon 4:1. Dwie bramki dla Polonii zdobył Sowiński, a po jednej Łańko i Puchniarz (z Karnego). Podkreślić należy, że Alaszewski (Polonia) obronił rzut karny. Szczególnie dobrze grał Kruk, no wy nabytek z... Pogoni katowickiej. Drużyna Legii występująca w pol-

nym składzie ligowym pokonała na stadionie W. P. Znicz (Pruszków) 8:2. Nawrot i Lysakowski zdobyli po dwie bramki, a po jednej Wypijewski, Szaller, Drabiński i Martyna. W przedmeczach rezerwa Legii pokonała Czarnych 3:0.

Wreszcie Warszawianka rozegrała w puch Marymont, nad którym osiągnęła zwycięstwo 15:1.

Kronika sportowa

31 marca odbędzie się w Wilnie nadzwyczajne walne zebranie wileńskiego okr. związku piłki nożnej, na które P. Z. P. N. wysłał swego delegata. Wileńanie mają wyzyskać tę okoliczność i chcą domagać się od PZPN-u aby mecz piłkarski Polska — Lotwa rozegrany był w Wilnie.

Miejski klubowy mecz bokserów Prąd — Świt rozegrany w Warszawie zakończył się wynikiem 12:4.

W gmachu stołecznej YMCA odbył się trójmecz w siatkówce panów. W ogólnej klasyfikacji turnieju zwyciężył krakowski Wawel przed stołecznymi drużynami: YMCA i AZS.

Rozegrany w Warszawie na boisku Skry mecz piłkarski Skra — PWAFT przyniósł wynik 0:1.

Na tegoroczny międzynarodowy kongres bokserów zgłoszony jest wniosek związku niemieckiego, który proponuje zakreślić wagi poszczególnych kategorii bokserów do 125, 150, 175, 200, 225, 250, 275, 300, 325, 350, 375, 400, 425, 450, 475, 500, 525, 550, 575, 600, 625, 650, 675, 700, 725, 750, 775, 800, 825, 850, 875, 900, 925, 950, 975, 1000.

Reprezentacja piłkarska Niemiet rozegra w tym roku następujące międzynarodowe mecze: 28 kwietnia z Belgii w Brukseli, 8 maja z Irlandii w Niemczech, 12 maja z Hiszpanią w Kopenhadze, 26 maja z Czechosłowacją w Berlinie i 18 sierpnia (?) z Polską.

J. B. Priestley

101)

BOHATER

— Chciałbym go spytać o nią, — zwierzył się Hughsonowi — właśnie myślałem o tem, że zniknęła mi z oczu. Hughson przywołał Gregory'ego i zaproponował mu kieliszek.

— Przypomina pan sobie Habbie'a? Nasz niegdyś bohater.

Charlie nie tracił czasu:

— Co się dzieje z panną Idą Chatwick, panie Gregory? — spytał a serce waliło mu jak młotem.

— Ach, nasza miss Anglia. Nie mam pojęcia, co się z nią dzieje. Wiem, że miała ją próbować do filmu, ale nie wiem, jak to wypadło. Obecnie siedzę po uczy w naszym nowym konkursie na najpiękniejszego pieprzaka.

— Czy mieszka jeszcze w Nowym Cecylu?

— Nie sądzę. Chyba, że ktoś ją tam utrzymuje.

— Spewnością nie, — zawołał ostro Charlie — ona nie była z tego gatunku dziewcząt. Gdzie miała odbywać swą próbę filmową? W jakiej wytwórni?

— Oczko to? Śledztwo z torturami?

— Przestań, Greg, — powiedział Hughson, tracąc koleżkę łokciem — Habbie pyta o tę dziewczynę, bo się w niej zadurzył.

— Ach, dlatego? Więc miała grać w wytwórni „Filmów królewskich” w Acton. Może się pan tam dowiedzieć o nią. Ale nie sądzę, by jej się powiodło, bo gdyby dali jej rolę, zwróciliby się do mnie w celach reklamowych.

— A ty tymczasem gwizdziesz na to, bo zajmujesz się w tej chwili pieprzakiem, a nie pięknymi dziewczynami, — powiedział Hughson.

— Oczywiście! Nie mam pojęcia, gdzie się to biedactwo podziało. Spodziewam się, że wróciła do domu. Bardzo pana przepraszam, Habbie.

— Zdawało mi się dawniej, że ponosicie jednak pewną odpowiedzialność za tę dziewczynę, — powiedział Charlie.

— Oczywiście, ponosiliśmy — odparł spokojnie Gregory — teraz także ponosimy odpowiedzialność za uczestniczki konkursu na pieprzaka, a kiedy się konkurs skończy, to i to pójdzie na śmietnik. Taka jest kolej rzeczy.

— Nie pozwolę na to, byście tę dziewczynę wyrzucili do śmietnika, — zawołał Charlie z siłą — jeżeli nie zaangażowała jej ta wytwórnia, zrobi to inna. Jestem pewien. W każdym razie muszę to sprawdzić, choćby dla mojej osobistej satysfakcji. Napijemy się jeszcze?

Przyjęli pocztunek i Charlie wznosząc w górę szklankę z piwem, powiedział z powagą:

— Piję zdrowie przekupcy, sprzedających ryby i smażone kartofle.

— Dlaczego?

— Bo to jedyne istoty, które robią właściwy użytek z gazet.

— Greg, mam wrażenie, że on obraża prasę?

— I mnie się tak wydaje, Hughson, a przecież jest pewna gazeta, na którą, chyba, nie ma powodu się skarżyć. Co?

— Przyznaję, że zawdzięczałem jej to, na co wcale nie zasłużyłem. Ale nie mam siebie na myśli, myślałem o innych. Zresztą, nie będę was już dłużej nudził. Idę

panie Hughson. Dowiedzenia. Dziękuję wam obu, panowie. Dowiedzenia.

I wyszedł, mrużąc oczy pod słońce, które zdołało wtargnąć w tę ciasną uliczkę. Na rogu stały dwa olbrzymie ciężarowe samochody, z których wyładowywały role papieru, wtaczając je do piwnicy, skąd dochodził hałas maszyn rotacyjnych. Zatrzymał się tam chwilę; zastawmy go przyglądającego się zapasom papieru i przysłuchującego odgłosom drukarskich maszyn.

Rozdział ósmy.

NIEAKTUALNE.

1.

Znowu hotel Nowy Cecyl i znów, jak zawsze, nie dostępnym. Ale Charlie wkroczył tam śmiało, nie rzucałszy nawet spojrzenia na szwajcarów w kapiejącym złotem liberji i groomów w czerwieni. W czasach, gdy nie miał prawa tu przebywać, i przyszedł tylko po informacje, kpił sobie z ich powagi. Nie należy przypisywać tego jakiegoś nowemu zrodzonemu uczuciu pogardy, nie! poprostu nie był już tym samym, co przedtem, młodzieńcem: Charlie Habbie, który drżał przed rządem wygłanionych lokajów, już nie istniał. Nowy Charlie szedł śmiało do stojącego w hallu pulpitu, za którym wciąż tkwił lśniący, jak lakierowany młodzieńiec.

— Czy mieszka tu jeszcze panna Ida Chatwick? — spytał Charlie.

— Panna Chatwick?

— Tak jest. Laureatka konkursu piękności.

(D. c. n.).

Tajemnica Kolumbji Brytyjskiej Odnalezienie legendarnych olbrzymów

Święci uczeni zajęli się obecnie zbadaniem kwestii, czy w istocie w lasach Kolumbji Brytyjskiej żyje dotychczas rasa troglodytów. Prawdopodobnie przemierzają oni w jaskiniach górskich, a liczne zeznania Indian, szczepu Chehalis, i tych z rezerwatu w okolicy Chilivack oraz opowiadania białych zdają się potwierdzać egzystencję tajemniczych olbrzymów.

Jakżeż wyglądają tajemniczy olbrzymi według opowiadań naocznych świadków. Ci, którzy widzieli ich, twierdzą, że są to ludzie niezwykle wzrostu, który przekracza przeciętnie 7 stóp, a ponadto, że są pokryci włosami tak, jak zwierzęta. Niektórzy ze świadków dodają, że zauważyli u olbrzymów niezwykle szerokie nosy oraz sięgające do kolan ręce. Jednocześnie wszyscy świadkowie zeznają, że widok nieznanych stworzeń, mających zasadniczo postać ludzką, jest co najmniej przerażający, i że nigdy nie udało się nawiązać jakiegokolwiek kontaktu z nimi. Ostatni raz spotkanie z kosmatymi olbrzymami w górach Kolumbji Brytyjskiej miało miejsce w maju r. ub.

OBRRĘDY RELIGIJNE OLBRZYMÓW Z GÓR

O olbrzymach tych Indianie przechowują w swoich podaniach legendę, że są to ludzie najpierwsi na ziemi. Rasa ich przetrwała do dziś i że właśnie ci olbrzymi, których Indianie nazywają „sas-kacz”, są to potomkowie w prostej linii najpierwszych ludzi na ziemi. Ale najciekawsze jest to, że to tajemnicze i nieznane plemię posiada zapewne jakąś religię, gdyż regularnie coroku, o tej samej porze, na wiosnę, na najwyższym szczycie łańcucha gór Chehalis płonie ogień. Ogień podtrzymywany jest przez cztery noce i dziwnie cienkim, wysokim płomieniem góruje nad ponurym krajobrazem. Na piątą noc gaśnie na gale, a w kilka godzin potem jest nanowos wzniesiony. Ta powracająca coroku religijna jest niewątpliwie obrzędem religijnym ludzi, czy nie ludzi, w każdym razie jakich stworzeń, stojących na pograniczu między rasą ludzką a małpą.

SPOTKANIE Z KOSMATYM OLBRZYMEM

Nieżyłt dawno znów jeden z mieszkańców okolicy jeziora Charison, Indianin nazwiskiem Tomcedar, łowiąc węgorze, przestra-

żył się, gdyż ktoś wrzucił obok niego do wody wielki kamień. Kiedy podniósł oczy, ze zdumieniem zobaczył olbrzymiego mężczyznę, pokrytego całkowicie szersznią, który szykował się właśnie do wrzucenia do jeziora drugiego, olbrzymiego kamienia. Ten drugi kamień wycelowany był w małą łódkę Indianina. Kilka poruszeń wiosła i Tomcedar popłynął szybko przerażony w górę rzeki.

POŚCIG

Kiedy jedna z ekspedycji, badających sprawę istnienia troglodytów w Kolumbji, dotarła włągł puszczy, przewodniczący ekspedycji, kpt. Warde, odkrył w jaskiniach szereg rysunków, które miały charakter rysunków z epoki przedpotopowej, ale świeże ślady ich nakreślenia świadczyły, że rysunki powstały niezbyt dawno. To by potwierdzało tezę, że dziwne stworzy, kryjące się w górach Chehalis, są w istocie ludźmi.

Niemniej ciekawe jest zeznanie dwóch Indian: Piotra i Pawła Williamsów, którzy natknęli się na olbrzymów.

— Pewnego majowego wieczoru, — zeznał Piotr, — kiedy znajdowałem się w odległości wiorsty od miasteczka, usłyszałem, że ktoś za mną stąpa. Byłem pewny, że to niedźwiedź. Tymczasem okazało się, że był to olbrzymi, kosmaty człowiek. Kiedy zacząłem uciekać, biegł za mną. Zaledwie dopadłem do domu i zatarasowałem drzwi, dziwna stwora zaczęła się dobijać do naszej chaty, a potem krążył przez całą noc naokoło i wył żałosnie. Oddalił się dopiero o świcie.

Mniej więcej w tym samym czasie, drugi Indianin, Paweł, opowiada, że kosmaty olbrzym skradł mu złowioną rybę, oraz że w kilka dni później, kiedy ze swoim przyjacielem przechodził przez las, spotkali dwoje olbrzymów i, jak zdołali zauważyć, byli to mężczyzna i kobieta.

PUKANIE DO OKNA

Inny świadek, Charley Victor Chililwack, zeznaje, że spotkał jednego z olbrzymów podczas kiedy kąpał się w jeziorze.

— Wyjrzał do mnie spoza zarośli, a jego oczy spoglądały na mnie dobitnie i jakby prosiło — opowiada Charley. — Już miałem zwrócić się do niego z kilkoma słowami, kiedy nagle rzucił się do ucieczki.

Charley jest jedynym świadkiem, który nie przeraził się wi-

doku przedstawiciela tajemniczej rasy, i twierdzi, że olbrzymi mają wszelkie pozory ludzkie i zdają się być zupełnie łagodni.

Zupełnie inaczej brzmi opowiadanie młodej dziewczyny, Adalihy August. Prawdopodobnie przerażona na niespodziewanym widoku, przesadza nieco, gdyż twierdzi, że spotkany przez nią tryglodyta, po siadał dwa razy większy wzrost, niż człowiek normalny.

— Jego ręce sięgały prawie do ziemi, a nos był tak szeroki, że przykrywał całą twarz. Całe ciało pokryte miało szersznią jak zwierzę. Zatrzymał się przed nami na odległość 5 stóp, a my uciekałyśmy jak tylko można najszybciej.

Dwie inne dziewczyny, Indianki, Emma i Mimmie, opowiadają, że kosmaty olbrzym przez szereg nocy krążył naokoło ich chaty, a od czasu do czasu pukał dłonią w szybę. Jeszcze jedna kobieta opowiada, że kiedy prała bieliznę nad jeziorem z zarośli wyszedł człowiek niezwykle wielki, pokryty szersznią i raczej podobny do zwierzęcia. Przerażona kobieta wpadła ze strachu do jeziora, a przez ten czas olbrzym uciekł.

CZY NAPRAWDĘ ISTNIEJE TAJEMNICZA RASA

Wszystkie te zeznania naocznych świadków poddane zostały ścisłym rozważaniom. Specjalna komisja oraz rada uczonych przy muzeum w Vancouver zajęła się zbadaniem tego. Naogół uczeni odnoszą się dość sceptycznie do możliwości istnienia szczepu, który żyłby zupełnie nago, mimo szerokiego klimatu tak ostrego, jak kii-

mat Kolumbji Brytyjskiej. Ta hipoteza zwalczona została jednakże przez inną grupę uczonych, a zeznania świadków zdają się jednak potwierdzać, że naprawdę w wielkich niezbadanych lasach Kolumbji żyją dzicy, pokryci szersznią ludzie pierwotni, ludzie, którzy stanowią granicę dwóch ras: ludzkiej i zwierzęcej.

Czasy duchów minęły... A jednak... upiory grasują w teatrach Ofiary szarlatanów—czy zbiorowa sugestia?

Czasy duchów, upiorów i czarownic minęły już bezpowrotnie. W ludziach wszakże tkwią zakorzenione przesady, przekazywane z pokolenia w pokolenie, które mają nawet pewne pozory rzeczywistości. Gmachy teatralne, a zwłaszcza operowe, są często nie tylko ośrodkami sztuki, lecz terenami, na których rzekomo grasują duchy. Na wersji takiej opery jest nawet film p. t. „Upiór w Operze”.

Kroniki aktorskie i teatralne wspominają często o takich duchach i upiorach, a nawet podobno są świadkowie wiarygodni, którzy mogą pewne okoliczności stwierdzić.

ZIELONY UPIÓR

W operze londyńskiej, „Covent Garden”, przez szereg miesięcy, w czasie występów słynnej, a nieżyjącej już śpiewaczki, Melby, miało do czynienia z upiorem, który posługiwał się zielonym światłem. W czasie prób, siedzący na ściemnionej widowni inspicjent, zauważył w loży

licznych szafach, na stołach i półkach tysiące kości i ich części od najdrobniejszych do olbrzymich, z których ma powstać szkielet gigantotaurusa.

Części szkieletu wykopano w 1909 r. w Tendaguru w niemieckiej Afryce wschodniej. Długość gigantotaurusa wyniosła około 40 metrów, a jego głowa sięgnęła wysokości trzeciego piętra normalnej kamienicy. Mimo swej olbrzymiej wysokości posiada zwierzęco wyjątkowo małą głowę, jednakże dostatecznie dużą na to, aby na jego czaszce usiadły wygodnie dwie osoby. Na łopacie natomiast może się kolysać 12 par.

Rak wyleczony Bez pomocy radu Czy nowe odkrycie w medycynie?

W Wiedniu podczas posiedzenia Towarzystwa Lekarskiego, znany rentgenolog prof. dr. Scharz, przedstawił wynalezioną przez siebie rurki rentgenologiczne, które mają wywołać przewrót w promieniolecznictwie. Wynalezioną przez niego rurki mogą być przystawiane bezpośrednio do skóry. Jeżeli sprawdzą się zapowiedzi dr. Schwarza, straci rad decydująca

rolę w leczeniu raka, mogą być zastąpionym bez porównania tańszą rentgenoterapią. Wynalezca miał wyleczyć całkowicie przy pomocy swojej rurki rentgenologicznej 18 wypadków raka. Wiedeńska klinika kobieca zainstalowała już aparat dr. Schwarza, który będzie oddany niebawem do użytku.

złote światło. Nim zdołano się zbliżyć do tego światła, zniknęło ono i ukazało się następnie między rzędami foteli, na parterze. Ponieważ światło było wielkości dużej latarni, wykluczono tę okoliczność, że mógł to być jakiś robaczek świetłojaski. Chcąc zbadać źródło tego zjawiska, zapalono lampy na widowni, lecz wtedy zielone światło zniknęło.

Następnego wieczoru podczas próby, światło znowu się ukazało. W czasie przedstawienia światło zielone ujrzeli jakoby widzowie, co wywołało wśród nich dużą konsternację. Znaleźli się nawet świadkowie, którzy udali się do dyrekcji opery i oświadczyli, że widzieli ciemną upiorną postać z zieloną latarnią w ręku. Wysłki w kierunku wykrycia upiorka z latarnią były bezskuteczne.

Spirytyści, którzy zajęli się zbadaniem tej sprawy, ustalili, że Melba miała serdeczną przyjaciółkę, którą mianowała swą sekretarką. Harmonia między nimi panowała dopóty, dopóki nie pokłóciły się o mężczyznę, którego obie kochały. Melba zwolniła sekretarkę z zajmowanego stanowiska, a ta z rozpaczy popełniła samobójstwo, a następnie, jako upiór, z zieloną latarnią, poczęła niepokoić aktorów podczas występów Melby. Z chwilą wyjazdu Melby z Londynu miał również zniknąć upiór z zieloną latarnią.

TAJEMNICA ŁOŻY NR. 21

Inny, podobny wypadek zdarzył się w Chicago. W r. 1929, pewien kupiec wszedł z żoną do łóża Nr. 21, w teatrze rewjowym i w łóżu tej zauważył piękną kobietę nubrającą po staroświecku. Ponieważ łóża była przez kupca zakupiona w całości, zwrócił się też do bietera, który poprosił ową damę o bilet. Dama nie reagowała zupełnie na zapytania bietera i wpatrzona była bez przerwy w scenę. Gdy zdenerwowany bieter uczynił ruch, jakby chciał da-

me wyprowadzić z łóży, postać jej znikła w tym momencie w sposób niewytłumaczony.

Następnego wieczoru inspicjent teatru zajął łóż nr. 21, w oczekiwaniu na tajemniczą damę. Dama wszakże nie przyszła. Ukazała się w tej samej łóży dopiero o dzień później. Inspicjent zbliżył się do owej damy i wtedy wizja rozwinęła się. Dyrekcja teatru przerażona tym faktem, zamknęła i opieczetowała łóż nr. 21, oraz dwie łóże sąsiednie. Zjawisko to, które widziane było podobno przez licznych świadków, nie zostało wytłumaczone i wyjaśnione.

DUCH Z TEMPERAMENTEM

Również niezwykle historie opowiadają o gwałtownym temperamencie upiorka z Komedji Francuskiej. Duch ten grasował w garderobie słynnego aktora Coquellina. Duch pukał do ścian, rozbił lustro, a przytem wykazywał niezwykle muzykalność grał bowiem na harfie znajdującej się w kącie garderoby aktora. Duch był nieuchwytny i niezłomny: gdy umilkła harfa, rozlegały się silne pukania do ścian.

Stan ten trwał przez wiele miesięcy, wreszcie na prośbę Coquellina komisja spirytystów urządziła w garderobie aktora seans, w czasie którego duch w dalszym ciągu zachowywał się niesforne i walił jak opętany w ścianę. Przy pomocy alfabetu spirytystycznego zdołano się dowiedzieć, że jest to duch Andrzeja Renoir, długoletniego dekoratora Komedji, który w czasie ustawiania dekoracji wpadł pod deski sceniczne i poniósł śmierć na miejscu.

Opowieści tego rodzaju jest dużo i są ludzie, którzy w nie poważnie wierzą. Mało tego, gotowi są przysięgać, że sami podobne zjawiska widzieli. Taka już jest natura ludzka, że daje się powodować sugestją zewnętrzną, lub też nie widzi tego, że pada ofiarą szarlatanstwa.

Antoni Marczyński

15)

Zemsta Hindusa

Powieść egzotyczna

Ale to było wczoraj wieczorem. Nazajutrz, czyli dnia 27-go wprowadził w czyn jeden z swoich pomysłów. Osądziliśmy, iż młoda Polka może im oddać ogromne usługi, przynaglał tancerza Prado do jaknajwyższego wypełnienia zleconej mu misji.

— Nie wyobraża pan sobie, jak bardzo mi zależy na pośpiechu. — Owszem, wyobrażam sobie, — ziewnął Freddy; — od dwudziestu minut wierz mi pan dziurę w brzuchu tym refrenem... A panienki, jak niema, tak niema. Dwadzieścia minut stracone! — dodał kpiąco. — Mogłem ją już rozkocharać w sobie na amen, do tej pory.

— Nie jestem dziś usposobiony do żartów... Gdzież ta dziewczyna siedzi tyle czasu?

Upłynęło jeszcze kilkanaście minut i profesor stracił resztki cierpliwości. Zadzwonił bardzo energicznie.

— Pójdiesz do tej pani, — rzekł do wchodzącego lokaja, — i powiesz jej, że profesor Rundstadten ją prosi tutaj. Tylko pędem!

— Dobrze, saab, powiem, żeby przyszyła pędem.

— Tuman! Nie ona, lecz ty masz iść pędem, rozumiesz?

— Rozumiem, saab, już pędzę.

Po chwili wrócił z odpowiedzią, którą dla profesora była przykrą niespodzianką: Młoda „mem-sahib” zrezygnowała z zamiaru wspólnej przechadzki po Ogrodzie Botanicznym i ogromnie żałuje, że nie może przyjść osobiście przeprosić obydwoh panów za zawód, jaki im czyni.

— Ale dlaczego nie może, dlaczego?! Przecież obiecała. — Rundstadten mówił to napastliwym tonem i z wyrzutem spoglądał na tancerza, jak gdyby go czynił odpowiedzialnym za niesłowność miedzianowłosej dziewczyny. — Dlaczego, pytam!

— Mnie? Pan mnie pyta o to? Profesorze, pan zdaje się nieco... Rundstadten zreflektował się, szybko podszedł do służącego.

— Co robi ta pani? — spytał.

— Płacze.

— Płacze?

— Tak, saab. Z jej oczu tryskają takie potoki łez, jak z...

— Zaprowadź mnie do niej... Panie Prado, proszę pójść także.

Zrzędcąc półgłosem, że pocieszenie lkających dam nie było nigdy jego specjalnością. Freddy pomaszerał z swoim zwierchnikiem, który bez pukania otworzył drzwi wskazane mu przez służącego.

— Śmiały się, gdyby nas wylała, — mruknął Prado i, żeby sobie oszczędzić fadygi, pozostał na progu, — a wyleje na zbitą twarz napewno!

Nie nastąpiło to jednak. Dziewczyna była czemś tak wstrząśnięta, że zuchwale wtargnięcie do jej pokoju dwóch prawie nieznanym mężczyznom przeszło u niej zupełnie bez wrażenia. Pomimo to Rundstadten uznał za roztropne zabezpieczyć się zgóry przed pytaniem, czy choćby przed spojrzaniem, równajacem się pokazaniu im drzwi i strumień słów lunał z jego wymownych ust.

— ...no i przybiegliśmy, — kończył swój monolog, — ogromnie zaniepokojeni. Ale co się stało, na Boga?

Nie odrzekła nic, może nawet nie słyszała, co mówił: jej myśli błądziły gdzieś daleko stąd, to pewne. Nie szlochała głośno, ale łzy spływały ciurkiem po jej pobladłych policzkach. Nie kryła się z tem, że płacze, nie odwróciła się, stała nieruchomo, jak posąg.

— Panią, widzę, spotkała jakaś wielka przykrość.

Westchnęła, lecz milczała nadal. W jej oczach skłóli się już smutna rezygnacja, o beśsiłości wobec tego, co zaszło, świadczyła

pozycja rąk zwisających pionowo wzdłuż tułowia, ale na twarzy nie wygasła jeszcze rozpacz, najwyraźniej utrwalaona w żalonym skrzywieniu ust.

— Drogie dziecko, proszę mi zaufać, jak ojcu!

Rundstadten zgrywał się beprzypadnie, lecz z tem „dzieckiem” udato mu się wyjątkowo. W tej chwili rzeczywistość wyglądała, jak beznadziejne dziecko, które ze wsi przybyło do wielkiego miasta z rodzicami, zaginęło im i w tłumie obcych ludzi naprośno szukało matki, niemniej od niego zrozpaczonej.

— Czy nie mógłby pani służyć pomocą, lub choć braterską radą?

Drgnęła, spojrziała nań takim wzrokiem, jakgdyby go dopiero teraz zauważyła w pokoju. Kiedy copredzej powtórzy swoje ostatnie pytanie, powoli poruszyła głowę poziomo, jak człowiek, który po głębokim namyśle czemuś przeczy.

— Myśli się pani, na wszystko można znaleźć radę, — utrzymywał profesor stanowczo.

Znowu wykonała gest przeczenia, potem bez słowa wskazała jakiś telegram leżący na kanapie, a Rundstadten skwapliwie skorzystał z pozwolenia: tekst depeszy, którą trzymał w dłoni wyglądał następująco:

NIE CHCĘ BYŚ TUTAJ PRZYJEŻDZAŁA STOP
WRACAJ NATYCHMIAST DO EUROPY STOP
JOHN

Profesor dyskretnie skinął na tancerza, żeby podszedł bliżej, a sam zaczął czytać ponownie, ale tym razem już głośno:

— „Nie chce, byś tutaj przyjeżdżała...”

— Teraz mi to mów, — wtrąciła dziewczyna; w tej chwili rozbila wrażenie ogromnie rozżalanej, — teraz, kiedy przebyłaś siedem ośmiu części drogi! Czy nie mógł wcześniej? Dlaczego nie był szczerzy w swych listach? Czemu nie napisał od razu, że mój przyjazd jest mu nie na rękę?

(D. c. n.).

REDAKCJA: Warszawa, Nowy Świat 22. Telefony 6.66.99 (sekretariat, dodatkowy red. naczelny); 6.66.62 (dla polityczny i ekonomiczny) 6.36.61 (dział miejski i liter.-art.); 6.68.93 (międzymiastowy). Sekretarz redakcji przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. 4 — 6 pop.
ADMINISTRACJA: Warszawa, Zgoda 1. Telefony: Administracja i Zrząd 691.64 Prenumerata 691.66. Wydział ogłoszeń 691.56. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny: A B C Warszawa. Konto P. K. O. Nr. 13550.
PRZEDTAWICIELSTWA: Kalisz, Aleja Józefina 11, tel. 209; Piotrków Trybunalski, Słowackiego 9, tel. 59; Włocławek, Cyganka 26, tel. 136.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnieniem do domu) i zamiejscowa wraz z cotygodniowym dodatkiem literackim „Prosto z Mostu” zł. 2.90 miesięcznie; wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.90 miesięcznie.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpalaty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-jej stronie — 1 zł, w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr., na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty (specjalne) — 1.50 zł, lekarskie — 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobnym po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, a tłusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty specjalne cyfrą (Kom.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Wydział ogłoszeń: Zgoda 1, tel. 691.56 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

Kierownik: Tadeusz Ucieszyński.